Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/21-1208/22
Podgorica, 14.10. 2021. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA DEMOKRATSKE PARTIJE ZA 2020. GODINU
(Konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2021. godine

S a d r ž a j

_I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3
II OPŠTI PODACI 8
2.1. PRAVNI OSNOV 8
2.2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI 8
2.3. FINANSIRANJE PARTIJE 9
2.3.1.Finansiranje iz budžetskih sredstava 9
2.3.2.Finansiranje iz privatnih izvora 9
2.4. VRSTA REVIZIJE 10
2.5. PREDMET REVIZIJE 10
2.6. CILJ REVIZIJE 10
2.7. KRITERIJUMI REVIZIJE 10
2.8. METODA VRŠENJA REVIZIJE 11
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 12
3.1. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA 12
3.2. AKTIVNOSTI PARTIJSKIH ORGANA U DIJELU FINANSIJSKOG POSLOVANJA 12
3.3. FINANSIJSKI PLAN ZA 2020. GODINU 12
3.4. PROGRAM RADA ZA 2020. GODINU 12
3.5. RAČUNOVODSTVENI SISTEM 13
3.6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 13
3.7. BILANS STANJA 14
3.7.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza 14
3.7.2. Potraživanja 14
3.7.3. Novčana sredstva na žiro računima 15
3.7.4. Blagajničko poslovanje 15
3.7.5. Obaveze 17
3.8. BILANS USPJEHA 18
3.8.1. Prihodi 18
3.8.2. Troškovi 19
4. Kancelarijsko poslovanje 24
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE REVIZIJE 25

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije (broj 04-035/21-1208/2 od 05.07.2021.godine), izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Demokratske partije za 2020. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti i Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Demokratske partije za 2020. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 52 od 12.10.2021.godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br."I" 04-038/21-208 od 29.09.2021.godine), nadležni Kolegijum DRI u sastavu: senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator Zoran Jelić - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 14.10.2021. godine, razmotrio je i usvojio

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijkog izvještaja Demokratske partije za 2020. godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Demokratske partije za 2020. godinu sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje:**

- **da subjekt revizije evidentiranje troškova po osnovu isplata iz blagajne vrši u momentu plaćanja, a ne u momentu nastanka troška.**

Revizijom pravilnosti je utvrđeno da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (član 14 i član 24), Zakona o radu (član 105), Zakona o obligacionim odnosima (član 639), Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, pa u skladu sa tim, a imajući vidu da slučajevi neusklađenosti, pojedinačno ili zbirno, imaju prožimajući efekat (konstatovano u okviru tačke 2 i 3) nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje** na pravilnost poslovanja.

Na izražavanje negativnog mišljenja na reviziju pravilnosti uticale su sledeće nepravilnosti:

1. Revizijom je utvrđeno da Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Partije za 2020.godinu ne sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

- **Subjekt revizije treba da nadležnim institucijama, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi, godišnji konsolidovani finansijski izvještaj koji sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Preporuka drugom državnom organu[1]

- **Ministarstvo finansija i socijalnog staranja treba da podzakonskim aktom[2] utvrdi formu posebnog izvještaja o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, u cilju jednoobraznog načina izvještavanja, shodno odredbama člana 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

2. Revizijom je utvrđeno da su tokom 2020. godine za finansiranje redovnog rada Foruma žena iz budžeta uplaćena sredstva u iznosu od 5.956,81€, a ista su utrošena u iznosu od 5.887,17€. Odredbama člana 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, propisano je da se budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima mogu koristiti samo u skladu sa Statutom te ženske organizacije. U postupku revizije nije prezentiran Statut navedene ženske organizacije, pa se konstatuje da sredstva za finansiranje redovnog rada nijesu korišćena na način propisan članom 14 Zakona.

- **Subjekt revizije treba da budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženske organizacije koristi na način propisan odredbama člana 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampaja.**

3. Revizijom je utvrđeno da su sa računa za redovno poslovanje subjekta revizije plaćeni troškovi izborne kampanje u iznosu od 10.393,94€ (troškovi političkog marketinga u iznosu od 4.855,70€, troškovi štampe bilborda u iznosu od 3.864,74€ i troškovi reprezentacije u iznosu od 1.673,50€) i da su iz blagajne za redovno poslovanje isplaćene naknade opunomoćenim predstavnicima (1.620,00€), što nije u skladu sa odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
U postupku revizije utvrđeno je da u Izvještaju o visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju koji je dostavljen ASK-u nijesu iskazani troškovi izborne kampnje u iznosu od 1.673,50€, koji se odnose na ugostiteljske usluge.

- **Subjekt revizije troškove izborne kampanje treba da plaća u skladu sa odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Takođe, subjekt revizije treba da sve troškove izborne kampanje iskazuje u Izvještaju koji dostavlja Agenciji za sprečavanje korupcije.**

[1] Državna revizorska institucija je Ministarstvu finansija i socijalnog staranja dopisom broj 04-035/21-835/24 od 20.09.2021.godine ukazala na potrebu pristupanja realizaciji date preporuke, shodno članu 72 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
[2] Članom 72 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, utvrđena je obaveza nadležnih organa za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje navedenog zakona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu istog.

4. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u 2020. godini nije redovno vršio isplatu neto zarada, kao ni poreskih obaveza po ovom osnovu, što nije u skladu sa odredbama člana 105 Zakona o radu, kojim je propisano da se zarada i naknada zarade isplaćuju se u novcu, na tekući račun zaposlenog, u rokovima utvrđenim kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu, a najmanje jednom mjesečno.

- **Subjekt revizije treba da isplatu zarada vrši na način propisan odredbama člana 105 Zakona o radu.**

5. Revizijom je utvrđeno da Partija nije dostavljala nadležnom poreskom organu, IOPPD obrasce u rokovima utvrđenim članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Subjekt revizije treba da izvještaje o obračunatom i plaćenom porezu sačinjava i dostavlja poreskom organu u rokovima propisanim važećim Pravilnikom.**

6. Revizijom je utvrđeno da ugovori zaključeni sa fizičkim licima za zakup poslovnih prostora nijesu ovjereni od strane nadležnog organa, što nije u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.

- **Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o zakupu poslovnog prostora u skladu sa odredbama člana 639 Zakona.**

7. Revizijom je utvrđeno da je na ime naknada troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe isplaćen iznos od 18.991,04€. Subjekt revizije nije prezentirao evidenciju o pređenoj kilometraži vozila.
Uvidom u putne naloge utvrđeno da je obračun dnevnica usklađen sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, ali za putne naloge koji se odnose na redovni rad Partije, nijesu sačinjavani izvjestaji sa službenog puta kako je to utvrđeno članom 9 važeće Uredbe. Takođe je utvrđeno da uz putne naloge nijesu prezentirani fiskalni računi za gorivo.

- **Subjekt revizije treba da, shodno članu 9 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, zahtijeva podnošenje Izvještaja o službenom putovanju od podnosioca naloga uz obračun putnih troškova. Takođe, subjekt revizije treba da obezbijedi evidenciju o pređenoj kilometraži u cilju bolje kontrole obračuna naknada po ovom osnovu, kao i da dodatno dokumentuje troškove goriva fiskalnim računima.**

8. Revizijom je utvrđeno da primljene fakture ne sadrže arhivski broj i datum zavođenja. Takođe je utvrđeno da dio odluka nema arhivski broj.

- **Subjekt revizije treba da vrši evidentiranje svih ulaznih i izlaznih akata u cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti istih.**

9. Partija je gotovinski isplatila troškove u iznosu od 26.077,04€, što čini 33,50% ukupnih troškova Partije (105.807,12€).

- **Preporučuje se subjektu revizije da smanji gotovinske isplate iz blagajne i da plaćanje troškova vrši preko žiro računa.**

Zbog izraženog negativnog mišljenja i utvrđenih nepravilnosti, nadležni Kolegijum za vršenje predmetne revizije, se saglasio da se konačni Izvještaj o finansijskoj reviziji i reviziji pravilnosti poslovanja Demokratske partije za 2020. godinu, dostavi Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, na upoznavanje.

Subjekt revizije je dužan da u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Konačnog Izvještaja o reviziji dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Plan aktivnosti za realizaciju izdatih preporuka koji treba da sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove (Akcioni plan za realizaciju preporuka), a u roku od šest mjeseci, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

2.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07....31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 003/20, 038/20);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2021.godinu, DRI br. 06-035/20-292 od 17.12.2020.godine i izmjeni Godišnjeg plana revizije Državne revizorske institucije za 2021.godinu, DRI br. 06-035/21-3 od 25.01.2021.godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br.04-035/21-1208/2 od 05.07.2021.godine).

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske partije za 2020. godinu vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2.2. Osnovni podaci o Partiji

Demokratska partija – Partija Demokratike, skraćeni naziv DP- PD (u daljem tekstu: DP) osnovana je decembra 2011.godine, a u registar političkih partija upisana je Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova, broj 05-006/12-243/2 od 19.01.2012. godine.
Sjedište Partije je u Ulcinju, Bulevar „Đ.K.Skenderbega".
Demokratska Partija je Statut donijela decembra 2011. godine.

Partija je organizovana na teritorijalnom principu u ogranke i podogranke.
Podogranak je osnovni oblik političkog organizovanja i djelovanja na nivou ogranka. Podogranci se formiraju za svaku mjesnu zajednicu na osnovu regionalnih podjela opština.
Ogranak se osniva na teritoriji Crne Gore. Ogranci se osnivaju odlukom Centralnog odbora.
Skupština je najviši organ Partije i saziva se po potrebi, a najmanje jedan put u četiri godine. Skupština bira radno Predsjedništvo, Predsjednika Partije, Centralni odbor i Statutarnu komisiju.
Centralni ili Glavni odbor je najviši organ Partije između dvije Skupštine i ima 40 članova koje bira Skupština. CO sprovodi politiku Partije, a odgovoran je i za sazivanje sjednica Skupštine, predlaže Program i Statut Partije, usvaja budžet Partije i finansijske izvještaje. Centralni odbor održava najmanje 2

sastanka tokom jedne godine, a na početku godine obavezno analizira politiku partije, izvještaj o radu I finansijski izvještaj, kao I funkcionisanje njenih organa za prethodnu godinu.
Predsjednik partije predstavlja Partiju, sprovodi odluke I potpisuje akta partijskih organa, odgovoran je za finansijsko I materijalne poslovanje partije. Generalni sekretar prati uplatu članarine, vrši upis drugih materijalnih prihoda, vodi registar DP, priprema i održava arhiv Partije i sl.

Statutom Partije je uređeno da Ista ima organizacionu cjelinu Forum zena, čije se organizovanje vrši odlukom Predsjedništva,
Članom 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, je propisano da se budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima mogu koristiti samo u skladu sa Statutom te ženske organizacije.

Revizijom je utvrđeno da su tokom 2020. godine za finansiranje redovnog rada Foruma žena iz budžeta uplaćena sredstva u iznosu od 5.956,81€ i da su ista utrošena u iznosu od 5.887,17€. U postupku revizije, nije prezentiran Statut Foruma žena Demokratske partije, pa se konstatuje da sredstva nijesu korišćena shodno članu 14 Zakona.

- **Subjekt revizije treba da budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada ženske organizacije koristi na način propisan odredbama člana 14 stav 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampaja.**

2.3. Finansiranje Partije

Partija shodno članu 49 Statuta ostvaruje prihode od dobrovoljnih priloga, članarina, osnivanjem i funkcionisanjem raznih ekonomskih djelatnosti, iz budžeta CG, budžeta opština i iz drugih izvora.

2.3.1.Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2020. godini za finansiranje redovnog rada i izborne kampanje opredijeljena budžetska sredstva u ukupnom iznosu od 101.429,81€ i to: iz budžeta CG u ukupnom iznosu od 88.016,68€ i iz budžeta lokalnih samouprava u ukupnom iznosu od 13.413,13€.

2.3.2.Finansiranje iz privatnih izvora

Shodno podacima u Godišnjem konsolidovanom finansijskom izvještaju Demokratske partije za 2020. godinu, ista nije ostvarila prihode iz privatnih izvora.

2.4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Demokratske partije za 2020. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja subjekta revizije sa zakonskom i drugom regulativom.

2.5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj i pravilnost poslovanja Demokratske partije za 2020. godinu.

2.6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su: finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.7. Kriterijumi revizije

Kriterijumi za za finansijsku reviziju

- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12).
- MRS

Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11)
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG“ br. 003/20, 038/20);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2020.godinu (“Sl. list CG”, br.074/19, 061/20);
- Zakon o radu („Sl. list CG“, br. 049/08 … 004/18, 074/19);

- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list CG“, br. 047/08, 004/11, 022/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG“, br.065/01,...,004/07 i „Sl. list CG“, br.086/09,...,083/16, 067/19);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG“, br.013/07,...,008/15, 022/17, 042/19);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG“, br. 040/16, 028/18,108/20);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”,br.076/10,...,050/17, 015/19, 009/20);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2020. godinu;
- Program rada Partije za 2020. godinu;
- Interne procedure i pravila subjekta revizije.

2.8. Metoda vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije. U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istitnitost i objektivnost.

Materijalnost je utvrđena u iznosu od od 2.116,16€, tj. 2% od ukupnih rashoda Partije, koji iznose 105.807,12€.

Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom, analizirao finansijske izvještaje i ostalu pribavljenu dokumentaciju subjekta revizije i na osnovu sprovedenih testova ocijenjeno funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1. Sistem unutrašnjih kontrola

Shodno Statutu Partije, kontrolu finansijskog poslovanja vrši Centralni odbor, a Predsjednik Partije je odgovoran za materijalno – finansijsko poslovanje Partije.
Partija je donijela sljedeća opšta i posebna akta: Statut, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih, Odluku o blagajničkom maksimumu i pojedinačne Odluke o isplati pomoći.

3.2. Aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja

Partijski organi su shodno svojim nadležnostima u 2020. godini donijeli sljedeća akta: Program rada i Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu, Odluku o visini članarine za 2020.godinu, Odluku o obrazovanju komisije za popis imovine i obaveza za 2020.godinu.

3.3. Finansijski plan za 2020. godinu

Partija je shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan prihoda i rashoda i Program rada za 2020. godinu.
Shodno planu, prihodi su planirani u iznosu od 101.500,00€ i to: prihodi iz budžeta CG u iznosu od 88.500,00€ i od lokalnih samouprava u iznosu od 13.000,00€.
Rashodi su planirani u iznosu od 101.111,00€ i to za: bruto zarade u iznosu od 3.650,00€, poreze i doprinose na zarade u iznosu od 760,92€, materijal u iznosu od 900,00€, gorivo i energiju u iznosu od 2.500,00€, naknade shodno zaključenim ugovorima o djelu u iznosu od 15.000,00€, službena putovanja u iznosu od 25.000,00€, transportne usluge u iznosu od 200,00€, zakupnina u iznosu od 6.200,00€, usluge marketinga u iznosu od 21.000,00€, troškove amortizacije u iznosu od 1.000,00€, neproizvodnih usluga u iznosu od 5.000,00€, reprezentacije u iznosu od 14.000,00€ i ostali troškovi u iznosu od 5.900,00€.
Partija je u 2020. godini ostvarila prihode u iznosu od 101.430,00€ i rashode u iznosu od 105.807,12€, što odgovara planiranim iznosima.

3.4. Program rada za 2020. godinu

Partija je donijela Program rada za 2020. godinu u kojem su prezentirane sljedeće aktivnosti: usvajanje izvještaja i analiza rada u prethodnoj godini, reorganizacija Ogranka Ostros i svih podružnica Partije, radni sastanci i bilateralne posjete, predizborne i aktivnosti na formiranju koalicije, sastanci partijskih organa, analiza izbornih rezultata i sl. Aktivnosti su planirane po kvartalima.

3.5. Računovodstveni sistem

Partija je dužna da shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima.

Partija vodi poslovne knjige prema odredbama Zakona o računovodstvu i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica. Partija vodi sljedeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćne evidencije blagajničkog poslovanja, potraživanja i obaveza i evidenciju stalne imovine vanbilansno u excel tabelama.

3.6. Finansijski izvještaji

Shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Partija je u obavezi da završni račun i Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj dostavlja Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu. Partija je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za 2020. godinu dostavila Državnoj revizorskoj instituciji u predviđenom roku i na propisanim obrascima, i to:

- Bilans stanja - na obrascu BS;
- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK i
- Statistički Aneks.

Partija je dostavila Državnoj revizorskoj instituciji godišnji konsolidovani finansijski izvještaj koji ne sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije Partije, što nije u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je propisano da će Ministarstvo, odnosno organ lokalne samouprave, obustaviti uplatu sredstava za rad ženskih organizacija političkom subjektu, ako u roku iz člana 48 Zakona ne podnese godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za prethodnu godinu koji sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta.

- **Subjekt revizije treba da nadležnim institucijama, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi, godišnji konsolidovani finansijski izvještaj koji sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Preporuka drugom državnom organu

- **Ministarstvo finansija i socijalnog staranja treba da podzakonskim aktom[3] utvrdi formu posebnog izvještaja o načinu i namjeni**

[3] Članom 72 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, utvrđena je obaveza nadležnih organa za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje navedenog zakona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu istog.

utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, u cilju jednoobraznog načina izvještavanja, shodno odredbama člana 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Revizijom je utvrđeno da su u Godišnjem konsolidovanom finansijskom izvještaju Demokratske partije za 2020.godinu iskazani podaci o redovnom poslovanju, poslovanju ženske organizacije-Foruma žena i izbornoj kampanji (parlamentarni izbori).

3.7. Bilans stanja

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu stanja vrijednost imovine (aktiva) i vrijednost izvora sredstava (pasiva) iskazana je u iznosu od po 11.236,00€.
U Aktivi bilansa stanja iskazana je stalna imovina u iznosu od 2.958,00€, obrtna imovina koju čine (gotovina i gotovinski ekvivalenti i kratkoročni finansijski plasmani) u iznosu od 8.278,00€.
U Pasivi Bilansa stanja iskazan je gubitak u iznosu od 40.741,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 51.977,00€.

3.7.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza

Subjekt revizije evidenciju stalne imovine obezbjeđuje u okviru Glavne knjige, kao i analiticku evidenciju u eksel tabelama vanbilansno. Komisija za popis, izvršila je popis imovine (stalne i obrtne), potraživanja, obaveza, sredstava na žiro računima i gotovine u blagajni i sačinila Izvještaj o popisu, ali nije prezentirana Odluka nadležnog organa o usvajanju izvještaja.
Shodno prezentiranim podacima iz Izvještaja o popisu i Glavne knjige, ukupna stalna imovina Partije po nabavnoj vrijednosti iznosi 14.100,61€, otpisanoj 11.142,59€ i sadašnjoj vrijednosti 2.657,52€. Stalnu imovinu čine kancelarijska i kompjuterska oprema i vozilo. Osim opreme, Partija je u poslovnim knjigama evidentirala i sitan inventar u iznosu od 300,50€.
Dio imovine u iznosu 2.091,00€, odnosi se na nabavke izvršene u 2020. godini i to: nabavka telefona, kompjutera i kancelarijskog namještaja.
Takođe, u Izvještaju o popisu je navedeno da je stanje sredstava na žiro računu 201,37€, u blagajni 19,70€, obaveze prema dobavljačima iznose 22.663,22€, a potraživanja 6.556,98€.
Revizijom je utvrđeno da stanje imovine i obaveza iskazano u izvještaju o popisu odgovara stanju iskazanom u Glavnoj knjizi.

3.7.2. Potraživanja

Partija je u Glavnoj knjizi evidentirala i u Bilansu stanja iskazala potraživanja u iznosu od 6.556,98€.
Evidentirana potraživanja odnose se na potraživanja od lokalne samouprave Ulcinj i to za redovan rad Partije u iznosu od 5.588,65€ i za finansiranje rada ženske organizacije u političkom subjektu u iznosu od 968,33€ i isto je potvrđeno dopisom lokalne samouprave.

Partija je u Glavnoj knjizi evidentirala i u Bilansu stanja iskazala i kratkoročne finansijske plasmane po osnovu date pozajmice koalicionoj članici u iznosu od 1.500,00€.

3.7.3. Novčana sredstva na žiro računima

Partija je u 2020. godini poslovanje vršila preko tri žiro računa i to: žiro računa za redovno poslovanje, žiro računa Foruma žena i žiro računa otvorenog za potrebe izborne kampanje (parlamentarni izbori). Uvidom u poslovne knjige, depoziti na računima na dan 31.12.2020.godine iznosili su 201,37€.
Revizijom je utvrđeno da stanje depozita evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju depozita iskazanom u izvještaju o kretanju sredstava na žiro računu poslovnih banaka (bančini izvodi) na pomenute datume.
Takođe je utvrđeno da je subjekt revizije u 2020. godini učestvovao na parlamentarnim izborima, kao član Albanske koalicije „Jednoglasno“, koju su shodno Sporazumu broj 10/20, od 08.08.2020. godine zaključile DUA, DS u CG i Demokratska partija.
Sporazumom je utvrđeno da Demokratska partija otvori posebni izborni žiro račun i da njen predstavnik ima deponovan potpis.
Koalicija je shodno članu 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja otvorila posebni račun za potrebe finansiranja izborne kampanje za parlamentarne izbore i za odgovorno lice odredila Predsjednika Demokrtske partije
Uvidom u bankarske izvode sa izbornog računa utvrđeno je da su parlamentarni izbori finansirani iz budžeta Crne Gore u iznosu od 66.436,75€ (iznos od 43.051,01€ se odnosi na 20% od sredstava koja se raspodjeljuju u jednakim iznosima političkim subjektima, dok se iznos od 23.385,74€ odnosi na 80% sredstava koji se raspodjeljuje političkim subjektima, srazmjerno broju osvojenih mandata).
Isplate sa izbornog žiro računa su vršene po osnovu plaćanja troškova u iznosu od 42.959,02€ (preko žiro računa iznos od 32.992,18€ i gotovinski iz blagajne iznos od 9.966,84€), a sa izbornog računa je izvršen i prenos sredstava na račun za redovno poslovanje u iznosu od 23.494,18€ prije zatvaranja istog.
Uvidom u računovodstvene evidencije utvrđeno je da troškovi izborne kampanje iznose 56.480,41€, pa se konstatuje da svi troškvi izborne kampanje nijesu plaćeni sa izbornog računa do zatvaranja istog.
Revizijom je utvrđeno da je žiro račun otvoren za potrebe parlamentarnih izbora zatvoren u Zakonom utvrđenom roku.

3.7.4. Blagajničko poslovanje

U postupku revizije je utvrđeno da Partija obezbjeđuje blagajničko poslovanje u okviru jedne blagajne. Uvidom u evidenciju o blagajničke poslovanju utvrđeno je da ista obezbjeđuje posebne podatke o gotovinskim transakcijama Centrale Partije, izborne kampanje i ženske organizacije.
Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da gotovine u blagajni na dan 01.01.2020. godine nije bilo, dok je na dan 31.12.2020.godine ista iznosila 19,70€. Za potrebe blagajne tokom 2020. godine podignuta je gotovina u ukupnom iznosu od 26.096,82€ i to sa računa za redovno poslovanje Partije

u iznosu od 15.925,20€, sa računa Foruma žena u iznosu od 204,78€, dok je za potrebe izborne blagajne podignuta gotovina sa izbornog računa u iznosu od 9.966,84€.
Revizijom je utvrđeno da su iz glavne blagajne, blagajne Foruma žena i izborne blagajne isplaćeni troškovi u iznosu od 26.077,04€ i to: troškovi službenih putovanja u iznosu od 24.247,04€, troškovi naknada za zamjenike opunomoćenih predstavnika u iznosu od 1.620,00€ i ostali troškovi u iznosu od 210,00€.
Troškovi službenih putovanja su dokumentovani putnim nalozima, a odnose se na troškove dnevnica u zemlji u iznosu od 5.256,00€ (1.872,00€ - izbori i 3.384,00€ redovno poslovanje) i naknadu troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 18.991,04€ (8.094,84€- izborni troškovi i redovno poslovanje 10.896,20€). Partija nije prezentirala evidenciju o pređenoj kilometraži vozila i nije internim aktom utvrdila ko ima pravo da koristi sopstveno vozilo u službene svrhe.
Partija je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavila Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila i sopstvenih vozila u službene svrhe br.49 od 20.09.2021.godine.
Revizijom je na osnovu uvida u prezentirane putne naloge utvrđeno da je obračun dnevnica usklađen sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, ali da se nijesu sačinjavali izvjestaji sa službenog puta za putne naloge isplaćene iz blagajne za redovno poslovanje Partije, kako je to utvrđeno članom 9 važeće Uredbe. Takođe je utvrđeno da uz putne naloge nijesu prezentirani fiskalni računi za gorivo.

- **Subjekt revizije treba da, shodno članu 9 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, zahtijeva podnošenje Izvještaja o službenom putovanju od podnosioca naloga uz obračun putnih troškova. Takođe, subjekt revizije treba da obezbijedi evidenciju o pređenoj kilometraži u cilju bolje kontrole obračuna naknada po ovom osnovu, kao i da dodatno dokumentuje troškove goriva fiskalnim računima.**

Revizijom je utvrđeno da su iz blagajne za redovno poslovanje isplaćeni troškovi izborne kampanje u iznosu od 1.620,00€, a odnose se na naknade zamjenicima opunomoćenih posmatrača na biračkim mjestima, naknada je isplaćivana u pojedinačnim iznosima od po 20,00€.Navedeni troškovi su dokumentovani spiskovima lica koja su preuzela gotovinu.
Plaćanje troškova izborne kampanje iz blagajne za redovno poslovanje nije u skladu sa odredbama člana 24 Zakona.
Gotovinski su isplaćeni i troškovi prevođenja u iznosu od 210,00€ od strane sudskog tumača i isti su dokumentovani.

Uvidom u blagajničku dokumentaciju je utvrđeno da su troškovi po osnovu putnih naloga evidentirani u poslovnim knjigama prije gotovinske isplate po tom osnovu.

- **Subjekt revizije treba da evidentiranje troškova po osnovu isplata iz blagajne vrši u momentu plaćanja, a ne u momentu nastanka troška**.

Partija je gotovinski isplatila troškove u iznosu od 26.077,04€ što čini 33,50% ukupnih troškova Partije koji iznose105.807,12€.

- **Preporučuje se subjektu revizije da smanji gotovinske isplate iz blagajne i da plaćanje troškova vrši preko žiro računa.**

Partija je shodno članu 6 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja donijela Odluku o visini blagajničkog maksimuma (ista ne sadrži broj djelovodnog protokola i datum zavođenja). Revizijom nijesu utvrđene nepravilnosti u poštovanju člana 7 Zakona.

3.7.5. Obaveze

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala i u Bilansu stanja iskazala obaveze sa stanjem na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 51.978,76€ i iste se odnose na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 22.663,32€, obaveze po osnovu neto zarada i naknada u iznosu od 16.650,00€ i poreza i doprinosa u iznosu od 9.092.07€, a iskazana su, odnosno evidentirana i pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 3.572,40€ koja se odnose na obaveze iz prethodnih godina prema koalicionim članicama (Demokratski savez u CG i Albanskoj Alternativi).

Obaveze u iznosu od 22.663,32€ odnose se na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 12.961,24€ i koalicionim članicama iz prethodnog perioda (Demokratski savez u Crnoj Gori i Perspektiva) u iznosu od 9.702,08€.

Obaveze prema dobavljačima se najvećim dijelom (iznos od 5.197,15€) odnose na obaveze iz prethodnih godina, a tekuće neizmirene obaveze odnose na dobavljače za redovno poslovanje u iznosu od 3.153,09€ i na dobavljače za izbornu kampanju u iznosu od 4.611,00€.

Revizijom je utvrđeno da su za izbornu kampanju neplaćene obaveze prema dobavljaču – lokalnom tv emiteru, za usluge emitovanje reklamnih spotova i emisija u iznosu od 1.936,00€ i usluge reprezentacije u iznosu od 2.675,00€.

Obaveze prema dobavljačima po osnovu redovnog poslovanja se odnose na telefonske i knjigovodstvene usluge, nabavku goriva, usluge reprezentacije i tekućeg održavanja opreme.

Revizijom je utvrđeno da se obaveze za neto zarade evidentirane u iznosu od 16.650,00€, pretežno odnose na obaveze iz prethodnog perioda (15.136,00€), tokom godine evidentirane su tekuće obaveze za neto zaradu zaposlenog u iznosu od 2.664,00€, obaveze su izmirene u iznosu od 1.150,00€ (od čega se na zaradu zaposlenog odnosi iznos od 300,00€).

Takođe je utvrđeno da se od poreskih obaveza u iznosu od 9.092,07€, na obaveze iz prethodnog perioda odnosi iznos od 7.165,66€, a da su tekuće obaveze evidentirane u iznosu od 3.489,36€, a plaćene u iznosu od 1.580,90€.

3.8. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 101.430,00€, rashodi u iznosu 105.808,00€ i neto rezultat (gubitak) u iznosu od 4.378,00€.

3.8.1. Prihodi

Revizijom je utvrđeno da je Partija u Glavnoj knjizi evidentirala prihode u iznosu od 101.429,88€ i isti se odnose na: prihode iz budžeta CG u iznosu od 88.016,68€ i prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 13.413,13€. Dio navedenih prihoda u iznosu od 34.993,13€ odnosi se redovno poslovanje, dok se na prihode za finansiranje izbornih kampanja odnosi iznos od 66.436,75€.

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2020.godini po strukturi

Redni broj	Vrsta prihoda	Iznos	% Učešća
1	Prihodi iz budžeta Crne Gore	88,016.68	86.78%
2	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	13,413.13	13.22%
3	Ostali prihodi	0.07	0.00%
	UKUPNO	**101,429.88**	**100.00%**

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da u ukupnim prihodima najveće učešće imaju prihodi iz budžeta CG sa 86,78 %, a da prihodi iz budžeta lokalnih samouprava učestvuju sa 13,22%.

Prihodi iz budžeta CG

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2020. godini iz budžeta CG ostvarila prihode u iznosu od 88.016,68€ i to za finansiranje redovnog rada Partije i ženske organizacije u iznosu od 21.579,93€ i za finansiranje parlamentarnih izbora u iznosu od 66.436,75€.

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

Prihodi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 13.413,13€ odnose se na prihode od lokalne samouprave Ulcinj, po osnovu finansiranja redovnog rada i finansiranja ženske organizacije političkog subjekta.

Pihodi od članarina

Partija u 2020. godini nije ostvarila prihode po osnovu članarine jer su Odlukom o članarini članovi Partije oslobođeni plaćanje iste.

Ostali prihodi

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala i prihode u iznosu od 0,07€ po osnovu kamate na depozit po viđenju.

3.8.2. Troškovi

Partija je u 2020.godini evidentirala ukupne troškove u iznosu od 105.807,12€ i isti se odnose na troškove ostalog materijala u iznosu od 876,61€, troškove goriva i energije u iznosu od 2.560,10€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 4.379,16€, troškove naknada po ugovoru o djelu u iznosu od 15.709,86€, troškove službenih putovanja u iznosu od 25.867,04€, troškove zakupa u iznosu od 6.212,34€, troškove reklame i propagande u iznosu od 22.153,15€, troškove amortizacije u iznosu od 979,82€, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 5.486,60€, troškove reprezentacije u iznosu od 14.842,26€, ostale troškove u iznosu od 1.360,18€ i troškove kazni u iznosu od 5.380,00€.

Tabelarni pregled ostvarenih troškova u 2020.godini

Redni broj	Konto na 3 cifre	Opis troška	Iznos	% Učešća
1	512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	876.61	0.83%
2	513	Troškovi goriva i energije	2,560.10	2.42%
3	520 i 521	Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca	4,379.16	4.14%
4	522	Troškovi naknada po ugovoru o djelu	15,709.86	14.85%
5	529	Ostali lični rashodi i naknade	25,867.04	24.45%
6	533	Troškovi zakupnina	6,212.34	5.87%
7	535	Troškovi reklame i propagande	22,153.15	20.94%
8	540	Troškovi amortizacije i rezervisanja	979.82	0.93%
9	550	Troškovi usluga	5,486.60	5.19%
10	551	Troškovi reprezentacije	14,842.26	14.03%
11	579	Kazne	5,380.00	5.08%
12	531, 532, 553 i 559	Ostali nematerijalni troškovi	1,360.18	1.29%
Ukupno			**105,807.12**	100.00%

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da u ukupnim troškovima najveće učešće imaju troškovi službenih putovanja sa 24,45%, troškovi reklame i propagande sa 20,94%, troškovi zarada i naknada sa 18,99% I troškovi usluga reprezentacije sa 14,03 % i sl.

Shodno podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Partije na troškove redovnog poslovanja odnosi se iznos od 49.326,71€ (od čega na Forum žena iznos od 5.887,95€) i na izborne kampanje iznos 56.480,41€.

Uvidom u Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju koji je dostavljen Agenciji za sprečavanje korupcije utvrđeno je da su u istom troškovi izborne kampanje iskazani u iznosu od 56.480,41€.

Troškovi ostalog materijala (račun 512)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 8.76,61€ odnose se na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 182,35€ i troškove sitnog inventara u iznosu od 694,26€.

Revizijom je utvrđeno da se navedeni troškovi odnose na nabavku potrošnog kancelarijskog materijala u iznosu od 182,35€, nabavku kancelarijskog namještaja u iznosu od 350,00€, sitnog inventara u iznosu od 144,36€ i ostalog materijala u iznosu od 200,00€. Takođe je utvrđeno da su evidentirani troškovi dokumentovani fakturama dobavljača i da se odnose na redovno poslovanje.

Troškovi goriva i energije (račun 513)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.560,10€ odnose se na troškove goriva i isti su dokumentovani fakturama i fiskalnim računima. Od navedenih troškova iznos od 1.600,02€ odnosi se na troškove za redovno poslovanje, dok se troškovi u iznosu od 960,08€ odnose na troškove izbornih kampanja (parlamentarni izbori).

Partija je internim aktom utvrdila ko ostvaruje pravo na troškove goriva na teret sredstava iste, kao i limit za navedene troškove**.**

Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca (računi 520 i 521)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 4.379,16€ odnose se na troškove neto zarada u iznosu od 2.664,00€, troškove poreza na zarade u iznosu od 357,84€, troškove doprinosa na teret zaposlenog u iznosu od 954,24€ i troškove doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 403,08€.
Troškovi neto zarada u iznosu od 2.664,00€ evidentirani su po osnovu obračunatih zarada za jednog zaposlenog za 12 mjeseci 2020. godine.
Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u 2020. godini nije redovno vršio isplatu neto zarada (isplaćen iznos od 300,00€), kao ni poreskih obaveza po ovom osnovu, što nije u skladu sa odredbama člana 105 Zakona o radu kojim je propisano da se zarada i naknada zarade isplaćuju u novcu, na tekući račun zaposlenog, u rokovima utvrđenim kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu, a najmanje jednom mjesečno, da je prilikom isplate zarade i naknade zarade poslodavac dužan da zaposlenom uruči obračun zarade, kao i da je poslodavac koji na dan dospjelosti nije mogao da isplati zaradu i naknadu zarade ili ih ne isplati u cjelini dužan da, do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata zarade, zaposlenom uruči obračun zarade koju je bio dužan da isplati, koji ima snagu izvršne isprave.

- **Subjekt revizije treba da isplatu zarada vrši na način propisan odredbama člana 105 Zakona o radu.**

Troškovi ugovorenih naknada (račun 522)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 15.709,86€, odnose se na troškove naknade po ugovorima o djelu od kojih se iznos od 1.075,97€ odnosi na troškove redovnog poslovanja, a iznos od 14.633,89€ na troškove izborne kampanje.

Evidentirani troškovi se odnose na neto naknade u iznosu od 14.100,00€ i na poreske obaveze u iznosu od 1.609,86. Naknade su isplaćene shodno zaključenim ugovorima o djelu za ukupno 12 lica u neto iznosima od 300,00€ do 1.500,00€, po izvršiocu, a 10 lica je angažovano jednokratno-za izvršeni posao u periodu od 15.07. do 20.08. 2020. godine.

Za obavljanje poslova koji se odnose na redovno poslovanje Partije angažovana su dva lica i to za poslove koordinatora Partije.

Za potrebe izbornih kampanja angažovano je ugovorima o djelu ukupno deset (10) lica i to za poslove izrade dijela predizborne platforme albanske koalicije „Jednoglasno“ iz oblasti ljudskih prava, zapošljavanja i pripreme dokumentacije za predavanje izborne liste u državnoj izbornoj komisiji, izrade dijela predizborne platforme koalicije koja se odnosi na oblast obrazovanja i zaštite životne sredine, ekonomiju, turizam, poljoprivredu, socijalnu zaštitu, preduzetništvo, decentralizaciju javne uprave i sl.

Revizijom je utvrđeno da je na isplaćene naknade vršen obračun poreza i prireza (lica osigurana po osnovu radnog odnosa kod drugog poslodavca), osim za jednog izvršioca, a nijesu prezentirani dokazi o radno pravnom statusu istih, pa se nije mogla provjeriti tačnost izvršenog obračuna. Partija je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavila dokaze o radno pravnom statusu angažovanih lica.

Takođe je utvrđeno da Partija nije dostavljala nadležnom poreskom organu, IOPPD obrasce u rokovima utvrđenim članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Subjekt revizije treba da izvještaje o obračunatom i plaćenom porezu sačinjava i dostavlja poreskom organu u rokovima propisanim važećim Pravilnikom.**

Revizijom je utvrđeno da su dva javna funkcionera po osnovu angažovanja u Partiji, primali naknade, za koje postoji sumnja da su prijavili prihode po ovom osnovu.

Troškovi službenih putovanja i ostale naknade (račun 529)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 25.867,04€ odnose se na troškove službenih putovanja u iznosu od 24.177,04€ i troškove za naknade opunomoćenim predstavnicima i njihovim zamjenicima u iznosu od 1.690,00€ i isti su isplaćeni gotovinski i detaljnije pojašnjeni u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi zakupnina (račun 533)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 6.212,34€ odnose se na troškove zakupa sala u iznosu od 3.630,00€ i troškove zakupa poslovnih prostora u iznosu od 2.582,34€.
Revizijom je utvrđeno da se troškovi u iznosu od 2.582,34€ odnose na troškove zakupa poslovnih prostora u Ulcinju za potrebe izborne kampanje na perid od četiri mjeseca uz ugovorenu mjesečnu zakupninu od po 300,00€. Ugovori o zakupu zaključeni su sa fizičkim licima. Takođe je utvrđeno da zaključeni ugovori nijesu ovjereni od strane notara, što nije u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.

- **Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o zakupu poslovnog prostora u formi propisanoj odredbama člana 639 Zakona.**

Na isplaćene naknade fizičkim licima obračunate su i isplaćene poreske obaveze, iako je u ugovorima naznačeno da DS u CG plaća porez na dodatnu vrijednost.
Troškovi zakupa u iznosu od 3.630,00€, odnose se zakup prostorija za održavanje promotivnih skupova 24. i 25.08.2020.godine i isti su dokumentovani fakturom dobavljača i plaćeni sa izbornog žiro računa.

Troškovi reklame, propagande i sponzorstva (račun 535)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 22.153,15€ odnose se na troškove zakupa reklamnih površina - bilborda i city displeja u iznosu od 3.315,41€, na emitovanje predizbornih spotova i emitovanje emisija na lokalnim TV stanicama u iznosu od 5.638,60€, usluga štampe i nabavke reklamnog materijala u iznosu od 11.938,14€ i troškove po osnovu usluga reprezentacije u iznosu od 1.261,00€ (troškove reprezentacije je shodno Pravilniku trebalo evidentirati na računu 551).

Revizijom evidentiranih troškova je utvrđeno da su isti dokumentovani fakturama dobavljača i da se odnose na izbornu kampanju. Dio navedenih troškova izborne kamapnje u iznosu od 1.936,00€ nije plaćen, dok su troškovi u iznosu od 9.981,14€ plaćeni sa žiro računa za redovno poslovanje Partije, što nije u skladu sa odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Troškovi amortizacije (račun 540)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 979,82€ odnose se na troškove obračunate amortizacije na opremu za 2020. godinu.

Troškovi neproizvodnih usluga (račun 550)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 5.486,60€ odnose se na troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 5.010,55€, troškove javnog izvršitelja u iznosu od 226,05€ i troškove ostalih usluga u iznosu od 250,00€. Evidentirani troškovi su adekvatno dokumentovani fakturama dobavljača i odnose se na redovan rad političkog subjekta.

Troškovi reprezentacije (račun 551)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu 14.842,26€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 10.350,20€ i nabavku robe u maloprodaji za reprezentativne potrebe i novogodišnje paketiće u iznosu od 4.492,06€. Od navedenih troškova, iznos od 11.794,96€ odnosi se na troškove redovnog poslovanja, dok se iznos od 3.047,30€ odnosi na troškove izbornih kampanja.
Revizijom je utvrđeno da su evidentirani troškovi dokumentovani fakturama dobavljača, da se iznos od 412,50€, evidentiran kao trošak redovnog poslovanja odnosi na izbornu kampanju i da dio troškova reprezentacije u iznosu od 2.675,00€ koji se odnosi na izbornu kampanju nije plaćen.
Revizijom je utvrđeno da fakture koje se odnose na ugostiteljske usluge nijesu ovjerene od strane korisnika, kao i da Partija nema interni akt kojim se uređuje ovaj segment poslovanja.
Partija je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavila Interno pravilo o ostvarivanju prava na reprezentaciju br.48 od 20.09.2021.godine.

Troškovi sudskih sporova i pomoći (račun 579)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 5.380,00€ odnose se na troškove prekršajnih kazni u iznosu od 3.030,00€ i na troškove pomoći i sponzorstava u iznosu od 2.350,00€.
Revizijom je utvrđeno da su evidentirani troškovi dokumentovani i da se odnose na redovan rad političkog subjekta.
Takođe je utvrđeno da su troškovi pomoći dokumentovani zahtjevima i odlukama i isplaćeni pretežno fizičkim licima u stanju socijalne potrebe i nevladinoj organizaciji u iznosima od 100,00€ do 300,00€.

Ostali troškovi (računi 531, 532, 553 i 559)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.359,82€ odnose se na troškove platnog prometa u iznosu od 255,42€, troškove registracije motornog vozila u iznosu od 612,07€, takse u iznosu od 77,89€,

troškove usluga prevođenja u iznosu od 210,00€ i troškove prevoza u iznosu od 170,00€.
Navedeni troškovi su pravdani sa adekvatnom dokumentacijom, a dio istih u iznosu od 326,65€ se odnosi na troškove izborne kampanje.

Revizijom je utvrđeno da su sa računa za redovno poslovanje subjekta revizjje plaćeni troškovi izborne kampanje u iznosu od 10.393,94€ (troškovi političkog marketinga u iznosu od 4.855,70€, troškovi štampe bilborda u iznosu od 3.864,74€ i troškovi reprezentacije u iznosu od 1.673,50€) i da su iz blagajne za redovno poslovanje isplaćene naknade opunomoćenim predstavnicima što nije u skladu sa odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
U postupku revizije utvrđeno da u Izvještaju o visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju koji je dostavljen ASK-u nijesu iskazani troškovi izborne kampanje u iznosu od 1.673,50€ koji se odnose na ugostiteljske usluge.

- **Subjekt revizije troškove izborne kampanje treba da plaća u skladu sa odredbama člana 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Takođe subjekt revizije treba da sve troškove izborne kampanje iskazuje u Izvještaju koji dostavlja Agenciji za sprečavanje korupcije**

4. Kancelarijsko poslovanje

Revizijom je utvrđeno da ulazne fakture ne sadrže arhivski broj i datum zavođenja. Takođe je utvrđeno da dio odluka nema arhivski broj i da Partija nema internu procediru kojom se uređuje ovaj segment poslovanja.

Partija je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavila Interno pravilo o kancelarijskom i arhivskom poslovanju br.50 od 20.09.2021.godine

- **Subjekt revizije treba da vrši evidentiranje svih ulaznih i izlaznih akata u cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti istih.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE REVIZIJE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske partije za 2018. godinu Državna revizorska institucija je utvrdila određene nedostatke i dala preporuke za otklanjanje istih i to:

1.Subjekt revizije treba da realnije planira prihode a u slučaju ostvarivanja prihoda u značajno većem ili manjem iznosu od planiranih da izvrši korekciju Finansijskog plana.

2.Subjekt revizije treba da evidentira sve poslovne transakcije i da iste iskaže u Godišnjem finansijskom izvještaju shodno članu 19 Zakona o računovodstvu. Takođe, subjekt revizije treba da usaglasi podatke u izvještajima koje dostavlja nadležnim institucijama, kao i da blagovremeno obezbijedi potrebnu dokumentacju za evidentiranje svih poslovnih transakcija.

3.Subjekt revizije je dužan da posebni žiro račun zatvori u roku od 90 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora shodno članu 18a Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

4.Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi ko u Partiji ima pravo da sopstveno vozilo koristi u službene svrhe, kao da obezbijedi evidenciju o pređenoj kilometraži istih u cilju pravilnog obračuna troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe. Takođe se preporučuje subjektu revizije da dodatno dokumentuje navedene troškove fiskalnim računima za gorivo.

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske partije za 2020.godinu utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao preporuke br. 1 i 3, djelimično realizovao preporuku br.2 i 4.

Izvještaj pripremila,
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević